

Razne vesti.

Dr. Foerster Vladimir. Dne 3. februarja t. l. se je poslovil od nas delavec v „Pravniku“ iz starejših let, višji sodni svetnik v pok. dr. Vladimir Foerster, star skoro 74 let. S svojim očetom, znanim skladateljem je prišel kot deček v Ljubljano, končal tu gimnazijo, vseučiliščne študije pa na Dunaju, na kar je vstopil na Silvestrov dan 1891, kot konceptni praktikant v vladno službo. Čez pol leta je prešel v odvetniško, po opravljenem odvetniškem izpitu pa v začetku l. 1899. v sodno kot adjunkt v Ljubljani. L. 1909. je postal sodni predstojnik v Metliki, l. 1916. je bil premeščen v Novo mesto, kjer je živel do upokojitve l. 1934. V Ljubljani se je, preden je odšel v Belo Krajino, obilo udeleževal slovenskega kulturnega življenja. Toplo se je spominjalo njegovega delovanja Slovensko planinsko društvo. V živem spominu je starejšim njegovo poročanje o dogodkih iz glashbenega sveta, poskusil se je tudi v literarni kritiki. Društvo „Pravnik“ pa je imelo v njem v tistih časih vnetega delavca, bil je v letih 1898 do 1905 delaven odbornik, med temi zadnja štiri društveni tajnik. Bilo je to v času, ko se je društvo borilo z mnogimi težkočami, pa ni bilo lahko, biti član odbora. Njegovega tedanjega predanega dela se spominjamo zato z vso hvaležnostjo. Pozornost društvu je ohranil tudi, ko je živel zunaj središča, zanimal se je živo za vse še sedaj, ko je užival zasluženi pokoj v Ljubljani. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Dr. R. S.

Osebnosti. Preselil se je v Ljubljano odvetnik dr. Zorc Vinko. — Umrli so: dvorni svetnik v pok. Dukič Fran, finančni svetnik v pok. dr. Novotny Karel, sodnik okrožnega sodišča dr. Planinšek Odon, odvetnik dr. Cepuder Josip.

Paberki k zgodovini odvetništva pri nas. Do ustanovitve francoske Ilirije je bilo odvetništvo pri nas v glavnem urejeno po občem sodnem redu iz l. 1781. Poglavje XXXVIII. (§§ 410 do 429) je bilo v celoti posvečeno ureditvi odvetništva; veljalo je načelo svobode; imenovanje in posebna pripustitev k praksi nista bili potrebni. Pravna ureditev odvetniškega stanu v Franciji je imela vpliv tudi na ureditev odvetništva v slovenskih pokrajinah, ki so prišle v sestav francoske Ilirije. Ustavni in upravni položaj Ilirije je bil v glavnem urejen po cesarskem osnovnem dekretu z dne 15. aprila 1811, ki predstavlja obenem nekako ustavo Ilirije (Décret imperial portant organisation de l'Illyrie — objavljen v Recueil de Lois, Décrets et Réglements á l'usage des provinces illyriennes de l'Empire, Tome Cinquième, 1812).

Čl. 12. ces. osnov. dekreta je predvideval, da imenuje mirovne sodnike, člane tribunalov, notarje in advokate generalni governor na predlog justičnega komisarja (gl. tudi Dolenc, Pravna zgodovina na str. 521). Mimogrede bodi še omenjeno, da je bil po čl. 253 nav. dekreta justični komisar pooblaščen, da začasno uredi tarifo za pravdne stroške. Vseučiliška knjižnica v Ljubljani hrani skromen arhiv iz pravnega področja (gl. „Čas“ XXXV, št. 7—8, l. 1941, kjer je podala dr. M. Pivec-Stelè seznam tega arhiva). Listine 12, 13, 19 in 26 te dragocene zbirke se nanašajo na imenovanje zastopnikov (od-

vetnikov) v Ilirskih provincah. Ta dekret, ki se tiče imenovanja za ljubljansko sodišče, se glasi v izvlečku takole:

„*Nous gouverneur général des Provinces Illyriennes. En vertu de l'article 12 du Décret organique du 15 Avril 1811 sur la proposition du Com-misaire General de Justice.*

avons nommé et nommons

„*Avoués près le tribunal de Ire Instance de Laybach*“

1. Grégoire Mathien Drennig, Praticier,
2. Antoine Laurin, Employi du Parquet du Procureur Imperial“.

„*Mi generalni guverner Ilirskih provinc smo v smislu člena 12 osnovnega dekreta z dne 15. aprila 1811 na predlog justičnega komisarja imenovali in imenujemo pri tribunalu prve stopnje v Ljubljani za odvetnika*

1. Gregorja Mateja Drenika, praktikanta,
2. Antona Lavrina, uradnika pri državnem cesarskem tožilstvu“.

Po odhodu Francozov ob koncu l. 1815. je dobil justični dvorni kcmisar Leopold Plenčič nalog, da uredi sodstvo v Ilirskih deželah. Na Plenčičev predlog je cesar l. 1814. odločil, da sme vsaka stranka priti pred sodišče z zastopnikom (avoué), ki si ga je sama izbrala in ki jo sme pred vsemi oblastvi in v vseh zadevah zastopati. Če je stranka želela, je sodišče pregledalo tudi račun zastopnikovega zasluzka, da ne bi bil pretiran (gl. dr. Mal, Zgodovina slovenskega naroda, II.: Doba političnega jerobstva (1815—1848), str. 240).

Dvorni dekret z dne 15. aprila 1822 št. 1865 just. zb. z. je dovolil za Kranjsko 18, za Koroško 16, za Celje in Maribor po dva odvetnika. V tem dv. dekretu je bilo izrečno poudarjeno: „Die aufzunehmenden Advokaten sollen mit den durch die Gerichtsordnung vorgeschriebenen Eigenschaften versehen sein“.

S temi dekreti je bil vpeljan dejansko za odvetnike numerus clausus. Ta sistem je trajal pri nas dejansko preko provizoričnega advokatskega reda z dne 16. avgusta 1849 št. 364 drž. zak. do zakona o odvetnikih z dne 6. julija 1868 št. 96 drž. zak.

Dr. Urbanc Anton.